

DESCOPERIREA MONETARĂ DE LA CEHU SILVANIEI, SEC. XVIII

Monetele de care ne ocupăm au fost descoperite în luna august 1974 în orășelul Cehu Silvaniei, în temeliea unei case demolate¹ din str. 23 August nr. 29. Sînt cinci piese de bronz din secolul XVIII depozitate într-un vas de lut cu roată și capac, foarte bine păstrat. Atît piesele cît și vasul se păstrează în Muzeul de istorie și artă din Zalău.

Vasul (Pl. I a) este lucrat din pastă bună de culoare roșietică, puternic arsă, ornamentat în partea superioară cu trei briuri, cel de jos aproape negru, celelalte de culoare maro. Interiorul vasului este acoperit cu glazură de culoare deschisă iar la gură cu glazură verde. O parte a acesteia s-a scurs sub forma unei benzi la exteriorul vasului. Dimensiunile acestuia sînt: înălțimea = 10,4 cm; diametrul gurii = 7,4 cm; diametrul fundului = 4,8 cm; diametrul maxim = 9,6 cm; grosimea peretelui = 0,4 cm. Vasul era acoperit cu capac cu buton din pastă gălbuie, acoperit la exterior cu glazură verde care s-a scurs și pe margini și pe fața interioară. Dimensiunile capacului sînt: diametrul = 6,5 cm; înălțimea (inclusiv butonul) = 2,5 cm; grosimea = 0,4 cm.

Lista celor cinci piese este următoarea²:

1. Iosif I (1705—1711). Groschen, 1707, emis la Breslau, purtînd în exergă inițialele monarhului Franz Novak (= F.N.). Cejnek, p. 5.
2. Francisc II (1792—1835). Creițar emis la Günzburg (?), 1801. Cejnek, p. 66, 73.
3. Francisc II. Piesă de trei creițari, 1803, emisă la Hall. Cejnek, p. 66, 72.
4. Francisc II. Creițar, 1812, emis la Praga (?), Cejnek, p. 66, 73.
5. Francisc II. Piesă de trei creițari, 1812, emisă la Schmöllnitz, după cum indică litera S de pe avers. Cejnek, p. 66, 67; U, 1403 a.

Piese, strîns grupate cronologic, cu excepția piesei nr. 1 nu par a reprezenta un depozit monetar, adică rezultatul unei teaurizări oricît de modestă. Ele sînt mult prea puține, valoarea lor prea mică, iar vasul mult prea

¹ Vasul și monetele au fost donate muzeului de Istorie și Artă din Zalău de tovarășul A. Ardelean din Zalău. Îi aducem și pe această cale cuvenitele mulțumiri.

² Cejnek, = J. Cejnek, *Österreichische Münzprägungen von 1705—1935*, Wien, 1935.
U = E. Unger, *Magyar Éremhatározó*, III, Budapesta, 1976.

mare pentru cele cinci piese. Prezența vasului cu monete în temelia casei este mai degrabă în legătură cu o veche tradiție sălăjeană, existentă poate și în alte părți ale Transilvaniei, aceea de a îngropa bani la temelie, atunci când se clădește o casă³, potrivit credinței că acest lucru ar asigura prosperitatea și bogăția celor ce locuiesc în ea.

Grupul de piese datează de asemeni cu destulă precizie, la 1812 sau 1813, vasul în care erau depozitate precum și anul construirii casei.

Descoperirea monetară de la Cehu Silvaniei ne oferă o mărturie concretă, vie, despre o veche tradiție, acum dispărută sau pe cale de totală dispariție și cunoscută doar pe baza celor povestite de bătrânii satelor.

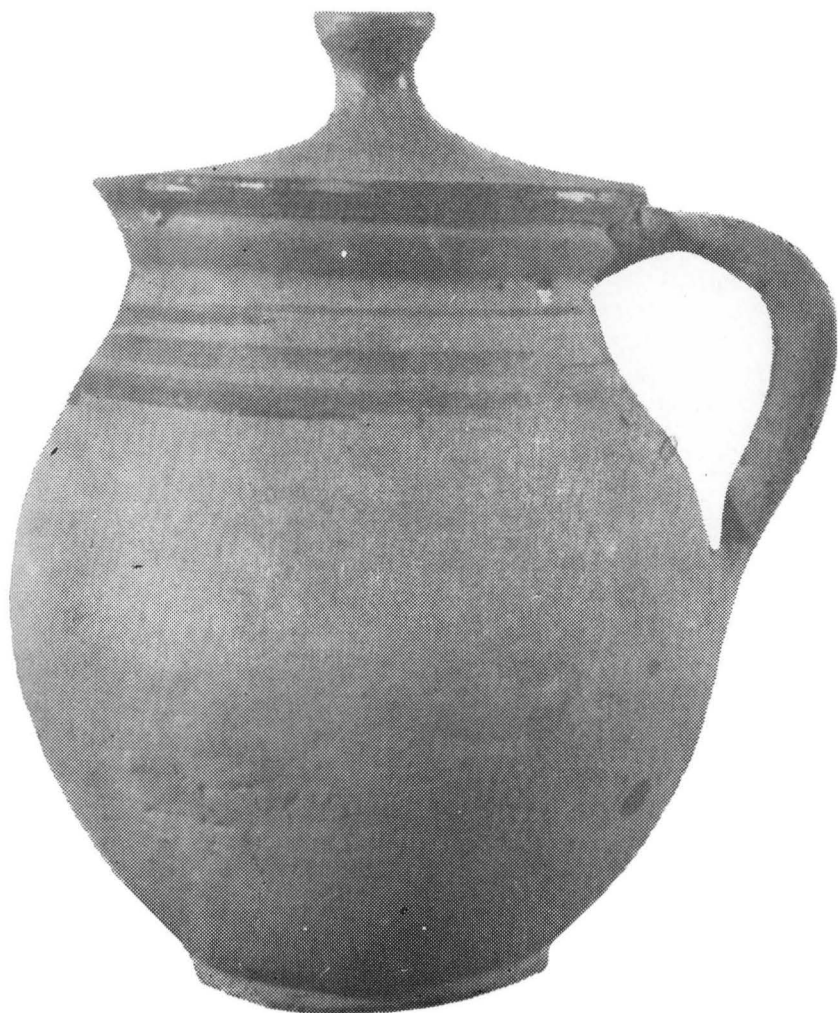
EUGEN CHIRILĂ—EVA LAKÓ

LA DECOUVERTE MONÉTAIRE DE CEHU SILVANIEI XVIII-e SIÈCLE

(R e s u m é)

On présente cinq monnaies de cuivre déposées dans un vase en terre glaise à couverte (Pl. I), qu'on a trouvé dans les fondations d'une vieille maison à Cehu Silvaniei (dép. de Sălaj). Les monnaies sont: un groschen de Joseph I, empereur d'Autriche, émis à Breslau en 1707, un kreuzer émis à Günzburg en 1801, une pièce de trois kreuzer émise à Hall en 1803, un Kreuzer émis à Prague en 1812 et une pièce de trois kreuzer émise à Schmöllnitz en 1812. Les quatre dernières monnaies sont de Francisc II, empereur d'Autriche. La présence des monnaies dans les fondations de la maison est en rapport avec une ancienne tradition, maintenant disparue, qui veut qu'on y enfouit de la monnaie afin d'assurer la prospérité des habitants de la maison. Les monnaies offrent une datation assez exacte du vase, 1812, ou 1813. Le vase et les monnaies sont conservées dans le Musée de Zalău.

³ 1. Toșa, *Așezările și arhitectura locuitorilor din sudul județului Sălaj*, în *Acta MP*, I, 1977, p. 418.

Pl. I. Vasul cu monete de la Cehu Silvaniei